

Letnik 1913.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XCV. — Izdan in razposlan 30. dne decembra 1913.

Vsebina: (Št. 265 in 266.) 265. Ukaz v izvršitev zakona z dne 21. decembra 1912. l. o dajanju konj in voz. — 266. Ukaz, s katerim se izpreminjajo nekatera določila z ukazom trgovinskega ministrstva z dne 24. julija 1910. l. razglašenega telefonskega reda in pripadajoče telefonske tarife.

265.

Ukaz ministrstva za deželno bran v porazumu z ostalimi udeleženi c. kr. ministrstvu in s c. in kr. vojnim ministrstvom z dne 1. avgusta 1913. l.

v izvršitev zakona z dne 21. decembra 1912. l. (drž. zak. št. 235) o dajanju konj in voz.

K § 1.

Za konje, ki služijo zdravstvenim namenom (točka 8), je smatrati tudi konje, ki so stalno določeni za snaženje cest, za odvažanje smeti in fekalij.

Zasebne kobilarnice v zmislu točke 10 so vsi plemenski obrati, ki najmanj štiri kobile trajno porabljajo za pleme.

Brejim kobilam je enačiti tiste, ki so bile v nazadnje minolem času za spuščanje zaskočene po državnem ali licenciranim zasebnim žrebce, razen če so bile zaskočene v zadnjih dveh letih, pa so pri tem ostale jalove.

Po § 14 c oproščenim konjem se enačijo konji, ki imajo nastopno imenovane hibe, osnavljajoče očitno in trajno nerabnost za vsako vojno službo; srnje kopito, lupino (novo tvorbo kosti okoli členka) in raka na kopitu, ako imajo te hibe posledico, da konj vidno in trajno šepa, nadalje oslepelost na obeh očeh, vrtoglavost in hudo naduho.

K § 3.

Preračunu 50 odstotkov vseh konj se daje v podstavo število konj v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel.

K § 4.

Konje in opreme za tovarna živinčeta je naznaniti in šteti vsakočasno pred klasifikacijo konj.

K naznanilu se pozivlja z razglasom političnega okrajnega oblastva, ki ga je objaviti najmanj tri dni pred začetkom naznanilne dobe v vsaki občini tako, kakor je v kraju navada.

Naznanja se pismeno z naznanilnimi listi, ki se brezplačno dobivajo pri občinskem predstojniku. Politično deželno oblastvo lahko tam, kjer smatra to za namenu primerno, namesto pismenega naznanila zaukaže ustno. Ustno naznanilo mora občinski predstojnik zapisati v naznanilnih listih.

Od naznanila so izvzeti:

a) k dvorjanstvu Njegovega Veličanstva in udov cesarske rodovine spadajoči konji in opreme za tovarna živinčeta;

b) za osebno rabo vladajočih knezov Liechtensteinskih v majoratni hiši na Dunaju in v gradu v Lednici na Moravskem spadajoči konji in opreme za tovarna živinčeta;

c) za osebno rabo določeni konji in opreme za tovarna živinčeta tistih oseb, ki uživajo v zmislu mednarodnega prava pravice eksteritorijalnosti;

d) plemenski in gospodarski konji dvornih kobilarnic;

e) državni konji in opreme za tovorna živinčeta, potem toliko konj aktivnih častnikov, kolikor so jih dolžni imeti za opravljanje svoje službe.

O uveljavljani pravici do oprostite se vroči posestniku konja pismena odločba političnega okrajnega oblastva.

Klasifikacija konj, za koje izvrševanje je na razpolaganje celo leto, se vrši v krajih, kjer je mnogo konj, kolikor mogoče, v vsaki občini.

K § 5.

Cenilci bodo, kolikor mogoče, v nabornem okraju stanujoči strokovnjaki. Preden se postavijo, mora politično okrajno oblastvo vprašati korporacije, poklicane za varovanje interesov posestnikov konj.

Namestitev za cenilca se more odkloniti samo iz razlogov, določenih v občinskih redih za odklonitev izvolitve v občinski zastop.

Vsaki občini je dano na voljo odposlati dva zaupnika, ki sta lahko navzoča pri komisijem uradovanju med klasifikacijo konj iz dotične občine. Ta zaupnika voli občinski zastop.

Pisarja preskrbi načeloma občina klasifikacijskega kraja.

Vsakemu cenilcu gre 8 K nagrade za vsak dan; v tem znesku je všteto povračilo za eventualne potne izdatke.

Nagrado cenilcev plačuje politično okrajno glavarstvo, kateremu daje vojaško teritorialno poveljstvo za to potrebne zneske naprej na razpolaganje.

Zaupnikom ne gre povračilo iz državnih novcev.

K § 6.

Za pravice do oprostite od privedbe h klasifikaciji se je potegniti hkratu z naznanilom in jih pri tem dokazati — kolikor se ne tičejo konj, ki so po določenih k § 4 tega ukaza oproščeni naznanila.

Kakor dokazi za posamezne oprostilne razloge po § 1 pridejo predvsem v poštev:

točka 4: pri neaktivnih potrdilo predpostavljene poveljstva;

točka 6: potrdilo poštnega in telegrafskega ravnateljstva;

točka 7, 10, 12 in 13: po dveh posestnikih konj, ki jih je privedti, izdano in po občinskem predstojniku potrjeno izpričevalo, ki mora, ako se zahteva oprostitev po točki 10, razen pripadnosti konja k dotičnemu plemenskemu obratu potrditi hkratu tudi okolnost, da gre temu plemenskemu obratu

svojestvo zasebne kobilarnice v zmislu določil k § 1 tega ukaza;

točka 8: potrdilo občinskega predstojnika, pri zakladih, ki jih upravlja država, potrdilo predpostavljenih oblastev;

točka 11: dovolilnica;

točka 14 c): Izpričevalo, ki ga napiše živinozdravnik ali ki ga izdasta dva posestnika konj, ki jih je privedti, in ga potrdi občinski predstojnik. Istotako je tudi dokazati oprostilni razlog gledé

konj, ki v letu klasifikacije še ne dopolnijo četrtega leta starosti,

potem hudo brejih kobil ter kobil z žrebeti pri sescu v šesttedenski dobi sesanja,

nadalje konj, ki jih je po določilih k § 1 tega ukaza enačiti po § 1, točka 14 c) zakona oproščenim konjem.

Oprostilni razlogi, za kojih dokaz je določeno izpričevalo, ki ga izdasta dva posestnika konj, ki jih je privedti, se lahko dokažejo, ako bi se to izpričevalo ne dalo nabavati ali le težko, ker se branijo osebe, ki pridejo za izdajo v prvi vrsti v poštev, z izpričevalom občinskega predstojnika, ki potrjuje to okolnost in, da je dan oprostilni razlog.

Predsednik posreduje občevanje med vojaškim zastopnikom in posestniki konj in izdaja s sopodpisom vojaškega zastopnika o „docela nesposoben“ klasifikovanih konjih potrdila, ki jih mora potrditi vsakočasno občinski predstojnik stojališča konja — ako se porablja kakor dokaz za oprostitev od nadaljnje privedbe na klasifikacije v istem nabornem okraju.

Izbiraje med konji, spoznanimi za sposobne, se zahtevajo, kolikor dopuščajo to vojaški interesi, konji takih oseb, ki imajo več nego enega konja, v prvi vrsti in šele potem konji takih oseb, ki imajo samo enega konja.

Konje in opreme za tovorna živinčeta je ceniti tako, da navedejo trije cenilci vrednost konja, oziroma opreme za tovorno živinče ločeno, torej brez skupnega posvetovanja. O ceni je pisati zapisnik.

K § 7.

Razvidnice, v kojih podatkih se ne izpremeni nič, se lahko puščajo pri poznejših klasifikacijah; razvidnice konj, ki se ne zahtevajo več ali se zahtevajo v drugi kategoriji, je odvzeti.

Ako se drugače kaj izpremeni, jih je izmenjati brez vnovične določitve vrednosti.

Uporaba konj z razvidnicami v kaki drugi kategoriji je dopustna samo pri poznejših klasifika-

cijah; v tem primeru je vnovič določiti vrednost konja in izdati novo razvidnico.

K § 9.

Ako se razvidnica izgubi ali ako postane nerabna, mora posestnik takoj prositi za izročitev duplikata pri političnem okrajnem oblastvu po občinskem predstojniku.

Naznanjujé izpremembe gledé konj z razvidnicami morajo posestniki konj potrditi okoliščnosti, ki so podlaga naznanila; pri tem je uporabljati določila k § 6 tega ukaza (izpričevalo posestnika konja, živinozdravniško izpričevalo itd.).

Ako se izda o konju z razvidnico živinski potni list, je navesti v razpredelku, določenem za popis konja, da je konj konj z razvidnico.

Ako se konj z razvidnico spravi čez carinsko mejo, je razvidnico izročiti carinskemu uradu, kadar gre konj čez carinsko mejo.

Popravke razvidnic dela edinole vojaški zastopnik.

K § 10.

Oddajne kraje je določiti tako, da posestnikom konj načeloma ni treba prehoditi daljših kosov nego 50 kilometrov.

Vojaški organi, določeni za prevzemanje konj z razvidnico, dokažejo upravičenost za to z odprtim ukazom.

Konji se sklicujejo z razglasi ali s pozivnimi obvestili po političnem okrajnem oblastvu.

Kobile, ki so jim podeljene razvidnice, ki pa so ob času sklica konj breje, in kobile z žrebeti pri sescu do štirih mesecev ter konji z razvidnicami, ki se v omenjenem času zaradi bolezni ali zaradi nevarnosti, da se zatrosi kužna bolezen, ne morejo ali ne smejo peljati iz hleva (§ 1, točka 14 b in c), so oproščeni od privedbe.

Te razloge za oprostitev je dokazati z izpričevalom, ki ga izda živinozdravnik ali ki ga izdasta dva posestnika konj, ki jih je privedti, in ki ga potrdi občinski predstojnik. Za dokaz, da je kobila breja, zadošča tudi predložba plemenilnega lista, obsegajočega popis konja, in potrdilo občinskega predstojnika.

Konji z razvidnicami, kojih trajno stojališče se je izpremenilo, se lahko privedejo v bližnji oddajni kraj, ako te izpremembe še niso izvedene v razvidnicah in ako je novo stojališče oddaljeno od oddajnega kraja, navedenega v razvidnici, tako daleč, da se s pešhodom ne more doseči v 48 urah, držé se neobhodno potrebnih počitkov.

Ako se konj z razvidnico prevzame, se odvzame razvidnica in posestniku se izroči kopija razvidnice; vojaški prevzemni organ jo naj izpolni, pritisne pečat in podpiše.

Odškodnina za prevzete množine krme se preračuni z odškodnino, ki se določi z ukazom — po določilih k § 22 ukaza za izvršitev zakona o vojnih dajatvah in opravah — na podstavi poprečnih tržnih cen in se objavi s sklicem konj.

Izročena kopija razvidnice velja za plačilno nakaznico.

Davčni urad (finančna blagajnica) mora, odvzemši kopijo razvidnice, ali denarni znesek takoj izplačati v gotovini ali upravičenemu prejemniku izročiti blagajniško-uradno zglasilno potrdilo, v katerem se potrdi prevzetje kopije razvidnice in se navede znesek, ki pristojna in ki ga je izplačati po poštni hranilnici. V poslednjem primeru se ukrene izplačilo zneska po poštni hranilnici tako, da je upravičeni prejemnik najdalje v 6 tednih po izročitvi konja v posesti zneska.

Upravičenemu prejemniku se vroči dotično obvestilo po pošti.

Z izplačilom odškodninskega zneska izgubi blagajniško-uradno zglasilno potrdilo podlago.

Posestnikom, kojih konji se niso prevzeli, se odvzamejo razvidnice in se izdadó izkaznice o privedbi konj. Na podlagi teh izkaznic prejmejo posestniki za povratni prevoz konj od vojaškega teritorialnega poveljstva po političnem okrajnem oblastvu, ako se zglasé pri njem, odškodnino, ki jim gre.

Kadar se konji po demobilizaciji prodajajo, se je v prvi vrsti ozirati na tiste, ki so priskrbeli konje z razvidnicami.

K § 13.

V katerih nabornih okrajih, za katera vojaška krdela ter ob katerem času je poskusno sklicati konje, zaukaže minister za deželno bran.

Konji z razvidnicami se sklicujejo z razglasi ali s pozivnimi obvestili po političnem okrajnem oblastvu.

Za vsakega konja, privedenega na poskusni sklic konj, gre posestniku za dobo, dokler se uporablja — vstevši čas poti tja in nazaj — poleg povračila izdatkov v gotovini, potrebnih na poti tja in nazaj, vsakdanja odškodnina za odpalo delo konja. Ta odškodnina, koje izmero je naznaniti v razglasih in pozivnih obvestilih, se izplača z vojaške strani, kadar se vrne konj.

Posestniku, čigar konji se zaradi poskusnega sklica konj v dobi vojaškega uporabljanja poškodujejo,

gre potem pravica do odškodbe, ako ne zadene krivda poškodbe niti njega samega niti njegovih nameščencev.

K § 14.

Zaukaze, obsežene v določilih k §§ 1 in 10 tega ukaza gledé izjem od prepuščanja, potem v določilih k §§ 6 in 10 tega ukaza gledé dokaza oprostilnih razlogov, je uporabljati gledé prevozil s predružačbo, da stopijo na mesto izpričeval, ki jih izdadó posestniki konj, izpričevala posestnikov prevozil.

K § 15.

Za to, kako se naznanjajo in štejejo vozovi, ter za izjeme od naznanila je uporabljati prve štiri odstavke določil k § 4 tega ukaza. K naznanilu se pozivlja v razglasu, omenjenem tam.

Hkratu z naznanilom voz je uveljaviti eventualne pravice do oprostive od prepustitve in jih dokazati po določilih k § 6 tega ukaza.

Vojaški zastopniki, ki imajo povelje v zmislu zadnjega odstavka § 15 zakona, se bodo izkazovali z odprtim ukazom.

K § 16.

Oddajne kraje za prevozila je določati po enakih načelih kakor oddajne kraje za konje z razvidnicami.

Gledé opreme prevozil, količin krme, ki jih je pripeljati seboj, gledé zbiranja prevozil in njihovega spremstva v oddajne kraje, nadalje gledé določitve več prevzemališč v večjih oddajnih krajih je uporabljati določila k § 10 ukaza za izvršitev zakona o vojnih dajatvah in opravah.

Prevozila se pozivljajo z razglasom, na kojih podlagi mora občinski predstojnik obvestiti tiste, ki so individualno dolžni priskrbeti jih.

K § 17.

Za odškodnino, ki gre cenilcem, so merodajna določila k § 5 tega ukaza.

Odškodnina za prevzete množine krme se preračuni z odškodnino, ki se določi z ukazom — po določilih k § 22 ukaza za izvršitev zakona o vojnih dajatvah in opravah — na podstavi povprečnih tržnih cen in se objavi s pozivom prevozil.

Da so se prevozila prevzela, o tem naj izda vojaški zastopnik potrdilo; to potrdilo velja hkratu za plačilno nakaznico.

Za izplačevanje denarnih zneskov na podstavi potrdil, nadalje gledé odškodnine za povratni prevoz ne prevzetih prevozil, za katera se izdadó posestnikom izkaznice, veljajo določila k § 10 tega ukaza.

K § 21.

Naznanilom, ki jih je podajati po zakonu, in prejemnim potrdilom o odškodninah, ki jih je po zakonu izplačevati posestnikom konj ali prevozil, gre kolkovna prostost po tarifnem postavku 44 lit. g), oziroma po tarifnem postavku 48 lit. g) zakona z dne 9. februarja 1850. l. (drž. zak. št. 50).

Georgi s. r.

266.

Ukaz trgovinskega ministrstva z dne 23. decembra 1913. l.,

s katerim se izpreminjajo nekatera določila z ukazom trgovinskega ministrstva z dne 24. julija 1910. l. (drž. zak. št. 134) razglašenega telefonskega reda in pripadajoče telefonske tarife.

Člen I.

Z ukazom z dne 24. julija 1910. l. (drž. zak. št. 134) razglašeni telefonski red se izpreminja z veljavnostjo od 1. dne januarja 1914. l. tako:

V § 2, točka 2, naj se glasi drugi odstavek:

„Izmed⁷ telefonskih uradov, spadajočih k lokalni telefonski mreži, ne sme nobeden biti več nego 15 kilometrov oddaljen od glavnega središča (točka 3), in nobeden razen glavnega središča biti staknjen s kakim interurbanskim telefonskim vodom (točka 11).“

§ 3 dobi naslednjo novo točko:

„6. Stavbni stroški za vod se povrnejo in prispevki k njim se plačujejo po enotnih postavkih, ki jih določi uprava vsakočasno za dobo najmanj enega leta in razglasi v uradnih listih.

Enotni postavki se določajo za kilometer trase nove gradnje na eni strani, pripetosti na drugi strani in se stopnjujejo po vrsti in debelosti porabljane žice.

Ne uporabljajo se na posebno drage gradnje (v hribih, skozi predore, z dolgimi progami kablja i. dr.).“

V § 43, točka 3, dobi prvi odstavek naslednje besedilo:

„3. Za zasebne pogovore, ki se vršé v interurbanskem prometu ali z rabo javne govorilnice (po tistem, ki kliče, ali po klicanem) v lokalnem prometu, velja za enoto trajanja nerazdelna doba treh minut. Čez dobo dveh časovnih enot se sme podaljšati samo tedaj, če ob tistem času ni zglasen drug interurbanski pogovor, za čigar opravo se potrebuje isti interurbanski ali posredovalni vod ali ista javna govorilnica.“

§ 43, točka 4, naj se glasi:

„4. V prometu z javno borzno govorilnico se smejo pogovori čez dobo ene časovne enote raztegniti samo tedaj, če ni zglasen drug borzni pogovor.“

V § 45, točka 1, naj odpade drugi odstavek od „Ako“ do „enote“.

§ 49, točka 2, dobi drugi odstavek z naslednjim besedilom:

„Poziv na pogovor izgubi svojo veljavnost dne, ki sledi oddaji, ob 12. uri popoldne.“

§ 49, točka 5, dobi naslednji drugi stavek:

„V interurbanskem prometu pa se ne pobira, ako zaradi tehniške napake ali zaradi pogreška v uradni manipulaciji ne pride do pogovora, na katerega se je izdal poziv.“

§ 49, točka 6, dobi naslednje besedilo:

„6. Plačnost govorilne pristojbine za pogovor, na katerega se izda poziv, se ravna vobče po določilih § 45. Ta pristojbina se v interurbanskem prometu ne pobira, ako ne pride do pogovora, ker se tisti, ki se naj privede, ne najde, ali ker se poziv ni vročil zaradi prevelike oddaljenosti navedenega stanovališča osebe, ki se naj pozove (točka 3).

Pač pa je zapadla v interurbanskem prometu, ako tisti, ki se naj pokliče k telefonu, odkloni slediti pozivu, ali ako mu ne sledi v dobi veljavnosti (točka 2) in se ne odpove pozivu.“

§ 49, točka 7, naj se glasi:

„7. Ako se oddajnik poziva na pogovor odpove pogovoru, lahko zahteva, da se odpošlje odpoved pogovora.“

Odpoved pogovora se uradno posreduje enako kakor poziv na pogovor v namenišče in se dostavi pozvani osebi, ako ji je bil že dostavljen poziv na pogovor.

Za odpoved pogovora je treba plačati odpovedno pristojbino; gledé njene plačnosti veljajo pravila, postavljena v točki 5.“

§ 50, točka 2, dobi drugi odstavek naslednjega besedila:

„Priglasitev naprej izgubi svojo veljavnost dne, ki sledi oddaji, ob 12. uri popoldne.“

§ 50, točka 5, se nadomesti z naslednjim besedilom:

„5. Gledé plačnosti govorilne pristojbine veljajo vobče tudi v primeru priglasitve naprej določila § 45. Govorilna pristojbina pa je zapadla tudi tedaj, ako je priglasitev naprej prišla na svojo namembo, ako se ne odpove in ako klicana postaja do preteka dobe veljavnosti (točka 2) ni naznanila, da je pripravljena za pogovor.“

Pristojbina za priglasitev naprej se samo tedaj ne pobira, ako zaradi tehniške napake ali zaradi pogreška v uradni manipulaciji ali priglasitev naprej ne pride na svojo namembo ali ako ne pride do pogovora.“

Člen II.

Z ukazom z dne 24. julija 1910. l. (drž. zak. št. 134) razglašena telefonska tarifa se izpreminja, in sicer:

a) z veljavnostjo od 1. dne januarja 1914. l.

takole:

V § 20 naj se glasi odstavek c):

„c) za izmenjavo poškodovanih aparatovih sestavin vštveši njih vrednost naslednje poprečnine:

za govorilni lijak ali poslušalno školjko 2 K,
za žličasti telefon 6 K,
za mikrofon 4 K,

za mikrofonsko kapico 3 K 50 h,
 za mikrotelefon 8 K,
 za avtomatske vilice telefonskega namiznega
 aparata 4 K 50 h,
 za aparatovo kljuko 1 K 50 h,
 za pisalno tablico na telefonskem stenskem
 aparatu 1 K 50 h,
 za spodnji del vtikalnega kontakta 2 K 50 h,
 za zamašek vtikalnega kontakta 3 K 50 h;“

K temu se pridružujejo naslednja nova določila:

- „d) za izmenjavo poškodovanih ali ne z naravno obrabo nerabno postalih notranjih vodov naročniške postaje do 6 vodovih žic 7 K poprečnine;
- e) za preložbo ali zopetno pritrditev notranjih vodov naročniške postaje do 6 vodovih žic 4 K poprečnine;
- f) za podaljšanje vrvice telefonskega namiznega aparata 3 K;
- g) za preložbo omarice za baterijo 3 K.“

b) z veljavnostjo od 1. dne aprila 1914. l.

takole:

§ 4, točka 4, naj se glasi:

„4. Tako dokončna kakor tudi začasna določitev tarifnih razredov sega vedno nazaj na čas, ko se je ustanovila postaja. Naročnik mora torej razliko pristojbine, ki se vsakočasno pokaže v prid uprave, doplačati za čas, ki je potekel od tistega trenutka, po drugi strani pa se mu pripíše, oziroma povrne razlika, ki se pokaže njemu v prid.“

§ 5, točka 5, naj se glasi:

„5. Tako dokončna kakor tudi začasna določitev tarifnega razreda sega tako, kakor je navedeno v § 4, točka 4, nazaj na tisti rok plačnosti, ki sledi prvemu števnemu dnevu prve šteвне dobe. Za čas, ki je minul do tega roka plačnosti, se dodatno ne izravnava pristojbina.“

Schuster s. r.